

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No2

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, fevral.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	40
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
TEMIR YO'L YO'LLARINI TA'MIRLASH KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	46
Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
BANKLARNI TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING XORIJ TAJRIBASI.....	51
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BUDJET OCHIQLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA QONUNCHILIK BAZASINING EVOLYUTSIYASI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	55
Mamanov Alisher Umbarovich	
ENERGETIKA TARMOG'I KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'LLARI.....	60
Xamdamova Gavxar Absamatovna	
SMART UNIVERSITET MODELINING XALQARO TAJRIBASI VA UNI YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIGA MOSLASHTIRISH MASALALARI.....	65
Saloxiddinova Sitora Baxodir qizi	
IJTIMOIIY OBYEKTlarda QURILISH XIZMATLARINI MOLiyALASHTIRISHNING NAZARIY – ASOSIY TAMOIYILLARI.....	68
Gapparov Azim Qayumovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH FAOLIYATIGA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI JORIY ETISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	72
Zaripov Shoxboz Alijon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING IQTISODIY VA IJTIMOIIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	75
Kolmatova Asila Menglimurod qizi	
РОЛЬ GREEN BONDS В МЕЖДУНАРОДНОЙ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	81
Н.Т. Бекназарова	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK BOSHQARUV VA AUDIT.....	86
Shaymatova Nargiza Ashurovna	
NORASMIY IQTISODIYOTNING MAVJUDLIGINING NAZARIY MASALALARI VA UNI ANIQLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI.....	93
Alimardonov G'ayratjon Nuraliyevich	
DIGITAL TWIN-BASED DECISION SUPPORT FOR COST OPTIMIZATION AND RISK MANAGEMENT IN INFRASTRUCTURE SYSTEMS.....	99
Nelyufar Umarovna Dadabayeva	
PAXTA BO'LAKCHASINING OG'MA TO'RLI YUZA SIRTI BO'YLAB HAVO OQIMI TA'SIRIDAGI HARAKATINING MATEMATIK MODELI.....	108
Karimov Abdusamat	
АДАПТИВНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ К ВНЕШНИМ РИСКАМ И ГЕОЭКОНОМИЧЕСКИМ ТЕНДЕНЦИЯМ.....	115
Бабаджанов Шухрат Атахмович	
“TIBBIYOT BOZORINING UZLUKSIZ RIVOJLANISHI UCHUN MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH YONDASHUVLARI”.....	120
Abdumalikov Shoxjahon Jaloliddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIDAGI ROLI VA BANDLIKKA TA'SIRI.....	124
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	

XORAZM VILOYATIDA ETNOGRAFIK TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH MEXANIZMINING AHAMIYATI	129
Ro'zimatova Shaxlo Baltaboy qizi	
THE FEAR OF MISSING OUT (FOMO) EFFECT IN ADVERTISING AND ITS NEUROPSYCHOLOGICAL IMPACT ON IMPULSE BUYING	134
Negmatov Nodir Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT XIZMATINI TASHKIL ETISHNING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.....	139
Aytiyeva Sevara	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI.....	149
Abdullayeva Matluba Nematovna, Nuriddinov Kamoliddin Faxriddin o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	155
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
POPULATION IMPACT ON CONSUMER CULTURE AND NATIONAL ECONOMIC GROWTH.....	160
Rustamov Sherov Oblokulovich	
AVTOTRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI VA ULARNI YAXSHILASHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	164
Laylo Akbarova, Komolov Adxam Dilshod o'g'li	
MODELING THE DIFFUSION OF DIGITAL BANKING ADOPTION IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM TBC BANK USING THE BASS DIFFUSION MODEL AND A HYBRID REGRESSION APPROACH	169
Feruza Nabieva	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK XARAJATLARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH VA BAHOLASH	176
Rabbimov Elbek Abdulloyevich, G'afforov Ilhom Ilyosjonovich, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
O'ZBEKISTONNING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING INTEGRALLASHGAN MODELI.....	183
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-KONSEPTUAL ASOSLANISHI.....	188
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISH VA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	194
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
SANOAT KORXONALARI TUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI	198
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
SOLIQ STAVKALARINI TABAQALASHTIRISHNING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	202
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
MINTAQALAR IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI TAFOVUTLARNI KAMAYTIRISHNI TA'MINLASHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	208
Egamov Temur Muzaffarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLYAVIY RAG'BATLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	213
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURLIGI.....	217
Achilova Fizuza Kurbanovna	
INVESTITSIYALARNI JALB ETISH ORQALI MAXSUS IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	222
Ergashev Olim	

KICHIK BIZNES INNOVATSION FAOLIYATINING RIVOJLANISHIDAGI ASOSIY TENDENSIYALAR	227
Amirov Zubaydulla Toir o'g'li	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	233
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA AKSIYADORLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MEXANIZMLARINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	238
Xakimov Uchkun Xamitovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MILLIY MAKROIQTISODIY SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	242
Mardanova Ra'no Isakovna	
XUSUSIY VA DAVLAT SHIFOXONALARI UCHUN RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI QIYOSIY TAHLIL	246
Yakubov Temur G'anibekovich	
RAQAMLI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA RESURS SAMARADORLIGI VA IQTISODIY NATIJADORLIK MODEL	250
Ziyodullayev Qahramon	
"MILLIY TURIZM SITUATSION-MONITORING MARKAZI" VA "YASHIL TUROPERATORLAR" FAOLIYATINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI	254
Toshev Akmal Salimovich	
RISK-MENEJMENT VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'ZARO BOG'LIQLIGINING KONSEPTUAL MODELINI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	261
Madaminov Bekzod Allayarovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT: BAHOLASH METODOLOGIYASI, DINAMIKASI VA QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI (1996 – 2026-YILLAR TAHLILI)	266
Djumanova Rano Fayzullayevna	
OLIY TA'LIM SIFATINI BAHOLASHDA MAJMUALI DIAGNOSTIK MODELNING AMAL QILISH XUSUSIYATLARI	272
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	278
Vafiyev Raxim Xalimjonovich	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	282
Nigora Nurmatova	
BANK SEKTORINING INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISHDAGI STRATEGIK O'RNI	287
Abdumavlonov Abdumutal Abdumajid o'g'li	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA UZOQ MUDDATLI MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	291
Allabergenova Nilufar Shermetovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA TA'MINOTLI YIRIK KREDITLAR ASOSIDA QIMMATLI QOG'OZLAR CHIQRISH ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI	298
Ahmedov Akbarali Sultonmurodovich	
"MINTAQA SANOATI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI"	306
Abdinazarov Xusan Shaymanovich	
BUDJET TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA MAJBURIYATLAR: MAZMUNI, TURLARI VA TARKIBI	309
Jabbarova Charos Aminovna	
ATROF-MUHIT VA EKOLOGIK IQTISODIYOT: TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA RESURLARDAN OQILONA FOYDALANISH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	316
Alikulov Samar Abdirashidovich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASI RIVOJLANISHIDA FORSAYT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	322
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
АНАЛИЗ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ХОЗЯЙСТВУЮЩЕГО СУБЪЕКТА	329
Камолова Феруза Кахрамоновна	

TASHQI QARZNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI: QARZ BARQARORLIGINI BAHOLASH MODELLARI ASOSIDA O'ZBEKISTON MISOLIDA TAHLIL	333
Oliyoyrova Kumushoy Ahmad qizi, Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLARNI TARTIBGA SOLISHNING TAHLILI	339
Kudiyarov Kishibay Ramatullaevich	
KORXONALAR FAOLIYATINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ TAJIRIBASI	343
Iminova Nargizaxon Akramovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING TO'LOVGA QOBILIYATLILIGINI BOSHQARISHDA RISKLAR VA RISK-MENEJMENTNING O'RNI	350
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA HISOBOTINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA KAMCHILIKLAR	354
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Xasanboyeva Muyassar Ubaydullayevna	
XUSUSIY KORXONALARDA KADRLAR MENEJMENTI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	358
Alimova Dildora Damirovna	
BANK TRANSFORMATSIYASI TUSHUNCHASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	363
Rajabov Oybek Panjievich	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	367
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
BOZOR KONYUNKTURASIGA MOS PIYOZ YETISHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	371
Sadikova Shohida Obidqul qizi	
HUDUDLARDA MAISHIY XIZMATLAR SOHASINI KLASTERLASH VA RESURS SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	375
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
XUSUSIY VA KORPORATIV TUZILMALARDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI HAMDA AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISH AMALIYOTI	380
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
YIRIK VA KICHIK BIZNES O'RTASIDA KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	385
Nasirova Kamola Alimovna	
MOLIYAVIY HISOBOTLARNING QAROR QABUL QILISH JARAYONIDAGI IQTISODIY ROLI	394
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Yahyayeva Ra'no Raximovna	
DIRECTIONS FOR IMPROVING INVESTMENT POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL ECONOMY (EXPERIENCE OF UZBEKISTAN)	400
Khatamov Nurbek Achildiyevich, Sharifi Abdul Fatah	
DAVLATNING FISKAL VA MONETAR SIYOSATI UYG'UNLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH	405
Uralov Shavkat Maxramovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BIZNES JARAYONLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	410
Yusubov Muzaffar Alimbayevich	
BANKLARDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASIGA TA'SIRI	414
Ro'ziboyev Shuxrat Komilovich	
BOJ-TARIF SIYOSATI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY YO'NALISHLAR	418
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHDA BOSHQARUV KADRLARINING KOMPETENSIYASI	424
Mahsutaliyev Abdusalom Hasanovich	

ZIYORAT TURIZMIDA DESTINATSIYA VA GEOAXBOROT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Qosimov Jahongir Ro'ziboyevich, Suyunova Nilufar	
YEVROPA DAVLATLARIDAGI KORXONALARDA MOLIVAVIY REJALASHTIRISH AMALIYOTINING TAHLILI VA ULARDAN O'ZBEKISTON MOLIVA TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
TASHKILOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA LOYIHALARINI BOSHQARISH	446
Xasanov Odilxon Kaxxorovich	
O'ZBEKISTON TURIZM SANOATINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	450
Kobilova Shozoda Timurovna, Isxakova Sarvar Ayubovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LABOR THEORY: EVOLUTION, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS.....	456
Tukhliyev Bakhodir Adinaevich	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПЕРВОГО ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В СИСТЕМЕ УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	460
Астанов Зафар Муродуллаевич	
TA'LIM MUASSASALARIDA O'QITISH SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR PLATFORMALARINI YARATISH VA ULARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	466
To'xtamishева Dilrabo Shermonovna	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI	472
Norboyev Sarvar Azodovich	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	476
Xatamova Manzura Ochilidiyevna, Safarov Botir Isaq o'g'li	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	482
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISHNING PUL MUOMALASI BARQARORLIGIGA TA'SIRINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	487
Xazratkulov O'ktamjon Xikmatullayevich	
O'ZBEKISTONDA TAKSI XIZMATLARI BOZORIDA INSTITUSIONAL ISLOHOTLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	491
Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li	
EKOLOGIK TANGLIK SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YERLARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	497
Kudiyarov Aybek Alisherovich	
BANK LIKVIDLIGINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	502
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
IQTISODIY FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA SANOAT ISHLAB CHIQRISH TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH.....	509
Almardanova Farzona Tulkin qizi, Kasimov Azamat Abdurkarimovich	
QUYI AMUDARYO IQTISODIY MINTAQASI CHEGARABO'YI HUDUDLARINING TURISTIK IMKONIYATLARI.....	515
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
SURXONDARYO VILOYATIDA ULGURJI SAVDO HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	522
Turotova Sohiba Djumanazarovna	
MINTAQADA INNOVATSION USULDA BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	531
Davranov Odil Jumanazarovich	

ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI VA MAHSULOT TANNARXINING BOSHQARUV TAHLILINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	538
Xamidova S.Ya.	
STRATEGIES FOR INCREASING COMPETITIVENESS IN DEVELOPING EXPORT ACTIVITIES IN SMALL ENTERPRISES.....	544
Nasridinova Shokhida Taufikovna	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA ILMIY-NAZARIY QARASHLAR	551
To'g'onov Ibroximxo'ja	
XUSUSIY TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY RESURLARINI MUSTAHKAMLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....	555
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
PENSIYA JAMG'ARMASI DAROMADLARI SHAKLLANISHI MASALALARI.....	562
Sherjonov Doniyor Saparbaevich	
EKSPORT VA VALYUTA OPERATSIYALARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI.....	566
Sobirova Xilola Rustam qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA AHOLI JON BOSHIGA CHAKANA SAVDO AYLANMASI HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	571
Qudratova Shahnoza Shuhrat qizi	
XO'JALIK JAMIYATLARIDA BOSHQARUV ORGANLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	579
Valijonov Akmaljon	
XIZMATLAR IQTISODIYOTI VA UNI RIVOJLANISHNING NAZARIY ASOSLARI	584
Abduxoliqova Farangiz Abduxoliq qizi	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMI: HOZIRGI HOLATI, MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	588
Kuvandikov Shuxrat Oblokulovich, Abduxalikova Komila Abduxalikovna	
ИНТЕГРАЦИЯ МЕТОДОВ КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (АВС) И ЦЕЛЕВОГО КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ (ТС) КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	595
Киличева Ф.Б.	
GAZ TARMOQLARINI MODERNIZATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	601
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
SOLIQ NAZORATI TIZIMI: IQTISODIY MOHIYATI, SHAKLLARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	606
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
УПРАВЛЕНИЕ ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ЕГО ФИНАНСОВОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	610
Агзамов Авазхон Талгатович, Алиева Сусанна Сейрановна	
NOBANK KREDIT TASHKIOTLARINING AKTIV OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	618
Sardor Karimov Boydulla o'g'li	
INVESTITSION JOZIBADORLIKNING IQTISODIY MOHIYATI VA INVESTITSIYA NAZARIYALARI INTEGRATSIYASI	624
Abdullayeva Nilufar Ruslanovna	
QURILISH KORXONALARINI KORPORATIV QIMMATLI QOG'OZLAR ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJRIBASI VA UNI QO'LLASH YO'NALISHLARI.....	630
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
OPEN BANKING AS A DRIVER OF FINANCIAL INNOVATION AND INCLUSION IN UZBEKISTAN'S BANKING SECTOR.....	637
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Asadbek Ergashov	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY SAMARADORLIGINI BOSHQARISH VOSITALARI	642
Sadikov Q.M.	

BOSHQARUV HISOBIDA NARX SHAKLLANISHINING NAZARIY JIHATLARI (TOVAR BOZORIDA USTUN MAVQEGA EGA XO'JALIK SUBYEKTLARI MISOLIDA).....	646
Xaitmetov Elmurat Sidikmatovich	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭНЕРГОЁМКОСТИ ВВП НА ОСНОВЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ	652
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
XALQARO LOYIHALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI INTEGRATSIYA YETUKLIGI MODEL VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH METODOLOGIYASI	659
Ne'matova Bonura Umid qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDITNING MOHIYATI, MAQSADI VA ASOSIY VAZIFALARI	664
Mamatqulov Avazbek Axmadaliyevich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI FAOLIYATIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV ASOSIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	674
Xusanova Gavhar	
MAHALLIY SHAROITDA SUV TEJOVCHI TEXNOLOGIYALARNI KO'P MEZONLI BAHOLASHNING IQTISODIY YO'NALTIRILGAN GIBRID MODEL VA UNING AMALIY QO'LLANILISHI.....	679
Mirzayeva Shaxnoza Mamat qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUVVATLARINI TAHLIL QILISH	683
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LARNING NAZORATINI TASHKIL QILISH.....	688
Dadaboyev Tulqinjon Yusupjonovich, Dadaboyev Abdurahmon Ne'matjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY OMILLARI VA ZAMONAVIY AHAMIYATI	693
Yusubov Inomjon Ikrom o'g'li	
MOLIYAVIY RESURSLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK VA AMALIY JIHATLARI	699
Narzulloyev Behruz Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI AMALIYOTI TAHLILI	702
Kazakbayev S.B.	
BOG'DORCHILIK TARMOG'NI RIVOJLANTIRISHDA SUV TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	705
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
MHXS ASOSIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING BUGALTERIYA HISOBI VA MOLIYAVIY TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	709
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING IMTIYOZLI MOLIYALASHTIRISH MYEXANIZMLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	718
Xolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
MAHALLA TIZIMIDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA INKLYUZIV IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	724
Berkinov Bozorboy Berkinovich	
XALQARO TURIZM BOZORIDA MICE TURIZMINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI	728
Fayyoza Xalimova Nafasovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARGA YO'NALTIRILGAN BIZNES JARAYONLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH AMALIYOTI.....	733
A.M. Azimov	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANDLIKNI LEGALLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	737
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	

TIJORAT BANKLARINING BIZNES EKOTIZIMI MUAMMO VA YECHIMLAR.....	742
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	

TIJORAT BANKLARINING BIZNES EKOTIZIMI MUAMMO VA YECHIMLAR

Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li

TDIU mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya. Ushbu maqolada banklarda biznes ekotizimlarning vujudga kelishi hamda mamlakatimiz tijorat banklarida biznes ekotizimini joriy etish jarayonlari keltirib o'tilgan. Ekotizim doirasida bank xizmat ko'rsatish samaradorligini oshirish yo'llari, bank biznes ekotizimining mohiyati, rivojlanish tarixi hamda tijorat banklarida biznes ekotizimining afzalliklari va rivojlantirish istiqbollarini takomillashtirish haqida so'z boradi. Xususan, maqolada innovatsiyalarni joriy etish asosida tijorat banklarida biznes ekotizimining faoliyati samaradorligini oshirishdagi mavjud muammolar hamda ularni bartaraf etish bo'yicha muallifning tavsiyaviy yondashuvlari va takliflari keltirilgan. Shuningdek, bank ekotizimlarida vujudga kelgan muammolar va ularning yechimlari to'g'risida tavsiyalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: tijorat banki, innovatsiya, raqamli biznes, ekotizim, innovatsion xizmatlar, yangi xizmat turlari, bank biznesi ekotizimlari.

Abstract. This article describes the emergence of business ecosystems in banks and the processes of introducing a business ecosystem in commercial banks of our country. It discusses ways to improve the efficiency of banking services within the ecosystem, the essence of the banking business ecosystem, its history of development, and the prospects for improving the development of the advantages of the business ecosystem in commercial banks. In particular, the article presents existing problems in increasing the efficiency of the business ecosystem in commercial banks based on the introduction of innovations, as well as the author's recommended approaches and proposals for their elimination. It also provides recommendations on the problems that have arisen in banking ecosystems and their solutions.

Keywords: commercial banking, innovation, digital business, ecosystem, innovative services, new types of services, banking business ecosystems.

Аннотация. В данной статье рассмотрены процессы формирования бизнес-экосистем в банковской сфере, а также внедрение бизнес-экосистем в коммерческих банках нашей страны. Освещаются пути повышения эффективности банковского обслуживания в рамках экосистемного подхода, сущность и история развития банковских бизнес-экосистем, их преимущества и перспективы совершенствования в деятельности коммерческих банков. В частности, в статье проанализированы существующие проблемы повышения эффективности функционирования бизнес-экосистем в коммерческих банках на основе внедрения инноваций, а также представлены авторские рекомендации и предложения по их устранению. Кроме того, приведены рекомендации по решению проблем, возникающих в банковских экосистемах.

Ключевые слова: коммерческий банк, инновации, цифровой бизнес, экосистема, инновационные услуги, новые виды услуг, банковские бизнес-экосистемы.

KIRISH

Bugun an'anaviy bank tizimi orqali mijozlarga xizmat ko'rsatish daromad olish nuqtayi nazaridan ortda qolmoqda. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, banklar faoliyatini ma'lum bir raqamli ekotizimlarda jamlash yetarlicha samara berishi tahlillar natijasida ma'lum bo'ldi. Xalqaro Valyuta Jamg'armasi tadqiqotlari ham shuni ko'rsatadiki, "fintech va raqamli to'lov ekotizimlarining kengayishi tufayli rivojlangan mamlakatlarda banklarning foizsiz daromadlari ulushi 2020–2024-yillarda 32 foizdan 46 foizga oshgan" [11].

O'zbekiston bank tizimida raqamli to'lov ekotizimi nafaqat kengayib borayotganini, balki mijoz ehtiyojlarini qondirish darajasi ham sezilarli darajada oshayotganini ko'rsatadi. Elektron kartalar sonining keskin ko'payishi, bankomatlar tarmog'ining kengayishi, terminal to'lovlari hajmining yildan-yilga o'sishi — bularning barchasi raqamli moliyaviy xizmatlar aholining kundalik to'lov amaliyotida asosiy vositaga aylanganini, banklar esa mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda innovatsion platformalardan faol foydalanayotganini anglatadi.

O'zbekiston tijorat banklarida raqamli transformatsiyaning sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarilayotganini ko'rsatadi, ya'ni 2020–2024-yillar davomida joriy etilgan yangi bank xizmatlari soni 8 tadan 25 tagacha oshib, ularning tarkibida raqamli mahsulotlar ulushi 20 foizdan 65 foizga yetgan bo'lib, bu banklar tomonidan mijoz ehtiyojlariga mos, masofaviy va innovatsion xizmatlarni rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berilayotganini, xizmatlar portfeli esa an'anaviy modellaridan raqamli ekotizimga yo'naltirilayotganini anglatadi.

Bank biznesi ekotizimining mazmuni va mohiyatini tushunish moliya sanoatining murakkabliklarini boshqarish, asosli qarorlar qabul qilish va keng iqtisodiyot doirasida bank sektorining barqarorligi hamda o'sishini ta'minlash uchun juda muhimdir. Aynan tijorat banklari bank biznesi ekotizimidagi asosiy subyektlardir. Ular jismoniy shaxslarga ham, korxonalarga ham turli xil xizmatlarni taklif qilib, moliya sanoatining asosi bo'lib xizmat qiladi. Ushbu xizmatlar depozitlar va kreditlar kabi an'anaviy funksiyalardan investitsiyalar va to'lovlarni qayta ishlash bo'yicha yanada murakkab takliflarga bo'ladi. Ushbu ko'p qirrali rol tijorat banklarini iqtisodiy faoliyatni osonlashtirish va iqtisodiyotda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda asosiy subyektga aylantiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tijorat banklarining biznes ekotizimini rivojlantirish istiqbollari bilan bog'liq tadqiqot ishlari ko'plab yetakchi mahalliy va xorijiy iqtisodchilar tomonidan o'rganilgan.

Gollandiyalik iqtisodchi olim Marta Szymanowska bank ekotizimlarining turli jihatlarini, shu jumladan, moliyaviy innovatsiyalarning ta'siri va banklarning iqtisodiyotdagi rolini o'rganib chiqqan [1].

Iqtisodchi olim A. Ivanov bank biznesidagi ekotizim konsepsiyasi mijoz uchun umumiy qiymat bilan bog'liq bo'lgan bir nechta xizmatlarning bitta foydalanuvchi interfeysiga qo'shilishi qator qulayliklar yaratadi, deya fikr bildirib o'tgan [2].

McKinsey konsalting tashkiloti hisobotiga ko'ra, «dunyodagi banklarda xususiy kapital rentabelligi (ROE) bir joyda muqim turib qolgan, ya'ni oxirgi 10-yilda bu ko'rsatkich o'rtacha 8–10 foiz atrofida bo'lgan. Bu ko'rsatkich 2025-yilga borib 5,2–9,3 foiz oralig'ida bo'lishi taxmin qilinmoqda» [3]. Mazkur holat bank tizimining moliyaviy xizmatlar bilan cheklanib qolmay, «ekotizim mexanizmini rivojlantirishga undamoqda». Bunda elektron tijorat onlayn platformalari banklarga o'z mijozlari bilan yaqin aloqada bo'lib turish bilan birga ularning moliyaviy ahvoli, psixologik portreti, xohish-istaklarini aniqlash imkonini beradi [4].

M. J. Yakobides, K. Kennamo, A. Gaver o'z tadqiqotlarida ekotizim tushunchasini aniqlash bo'yicha ikkita asosiy yondashuvni ajratib ko'rsatishadi: birinchi yondashuvda ekotizim ma'lum darajada ishlab chiqarish va ishlab chiqarish omillariga nisbatan o'zaro bog'liq bo'lgan tashkilotlar guruhi sifatida qaratiladi, ikkinchisida esa o'zaro bog'liq texnologiyalar tizimi sifatida e'tirof etiladi [5].

R. Adner o'z ilmiy qarashlarida ekotizimlarni ikkita asosiy yo'nalish: ekotizimlar mansublik sifatida (ecosystems as affiliation) va ekotizimlar tuzilma sifatida (ecosystems as structure) talqin etadi. Bunday holda ekotizim mansublik sifatida an'anaviy sanoat chegaralarini yo'q qilishga va bir xil sanoat ichida ham, tarmoqlararo darajada ham kompaniyalar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik hamda simbiyotik munosabatlarning o'sishiga qaratiladi. Tuzilma sifatida ekotizim esa qiymat taklifini yaratishni o'rganishga va ma'lum bir qiymat taklifiga erishish uchun o'zaro ta'sir qilishiga e'tibor qaratadi. R. Adnerning ta'kidlashicha, mansublik sifatida ekotizim tushunchasi mutlaqo yangi tushuncha emas, balki korxonani umumlashtirilgan yoki makro darajada o'rganadigan biroz takomillashtirilgan tushunchadir. Shuningdek, Ron Adner ekotizimni "ma'lum qiymat takliflarini amalga oshirish uchun o'zaro ta'sir qilishi kerak bo'lgan va innovatsion faoliyatning uyg'unligini ta'minlaydigan tuzilma bilan o'zaro bog'langan ko'p tomonlama sheriklar to'plami" deb ta'riflaydi [6].

R. Kapur, A. Gaver, M. Kusumano, G. Parker, M. Van Alstinlar o'z ilmiy izlanishlarida platformalarga asoslangan biznes ekotizimlariga e'tibor qaratishadi va mahsulot ekotizimlari (product-based ecosystems) hamda platforma ekotizimlari (platform-based ecosystems) o'rtasidagi tushunchalarni ajratadilar [7].

Bank biznesining ekotizimi — bu bank faoliyati uchun biznes muhitini tashkil etuvchi o'zaro bog'liq va o'zaro ta'sir qiluvchi elementlar, unsurlar, mahsulotlar hamda xizmatlar majmuidir. Bank biznesining ekotizimiga nafaqat bankning o'zi va uning mijozlari, balki turli sheriklar va xizmat ko'rsatuvchi provayderlar ham kiradi. Bular fintech kompaniyalari, to'lov tizimlari, sug'urta kompaniyalari, moliyaviy ma'lumotlarni yig'uvchilar va bozorning boshqa ishtirokchilari bo'lishi mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada ilmiy abstraksiyalash, guruhlash, qiyoslash, retrospektiv va istiqbolli, empirik tahlil hamda boshqa uslublardan foydalanildi. Maqolada ilmiy abstraksiyalash usuli yordamida tijorat banklarida biznes ekotizimidan foydalanish yo'llari, nazariy, tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirishning ilmiy va amaliy ahamiyati keltirib o'tildi. Shuningdek, qiyosiy taqqoslash usulida jahon amaliyotida va taraqqiy etgan mamlakatlarda innovatsiyalarni joriy etish asosida tijorat banklarida biznes ekotizimi faoliyati samaradorligini

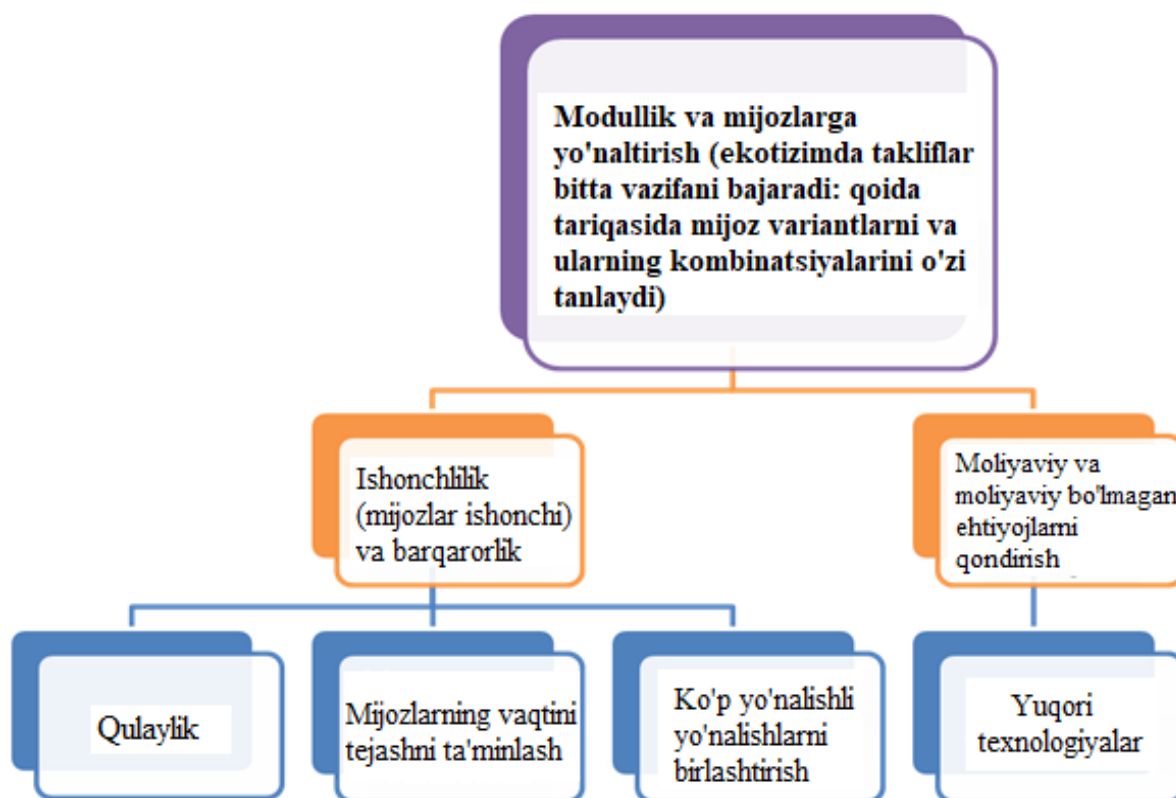
o'shiring usullarining tashkiliy-huquqiy asoslari mamlakatimizdagi mavjud asoslar bilan taqqoslanib, tegishli xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Maqolada banklarning ekotizimlarini tushuntirishdan avval uning ta'rifini berish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bank biznesi ekotizimlari — bu moliyaviy xizmatlar ko'rsatish uchun birgalikda ishlaydigan o'zaro bog'liq tashkilotlar, xizmatlar va texnologiyalar tarmog'idir. Ular mijozlar uchun innovatsion va samarali yechimlarni yaratish maqsadida banklar, moliya institutlari, texnologiya provayderlari hamda bozorning boshqa ishtirokchilarini birlashtiradi. Bank biznesi ekotizimlarining yana bir muhim jihati texnologiya provayderlari va boshqa kompaniyalar bilan hamkorlikni rivojlantirishdir. Buning yordamida banklar o'z mahsulotlari va xizmatlarini yaxshilash uchun ilg'or texnologiyalar hamda innovatsiyalardan foydalanishlari mumkin.

Bank biznesi ekotizimining asosiy maqsadi mijozlarga integratsiyalashgan formatda keng ko'lamli moliyaviy xizmatlar va mahsulotlarni taqdim etishdir. Turli sheriklar bilan hamkorlik tufayli banklar o'z mijozlariga onlayn to'lovlar, investitsiya bo'yicha maslahatlar yoki sug'urta kabi qo'shimcha xizmatlarni taklif qilishlari mumkin.

Ekotizimlarni moliyaviy va bank xizmatlari bozorida raqobatbardoshlikni oshirishning yangi vositasi sifatida tahlil qilishda "ekotizim" atamasini ilmiy nuqtayi nazardan, uning tuzilishi va turli xil xususiyatlariga ko'ra mohiyatini anglash lozim. Shunday qilib, hozirgi vaqtda ilmiy asarlarda ekotizim mohiyatining bir qancha ta'riflari mavjud bo'lib, ular birinchi navbatda kompaniyalarning yo'nalishi, maqsadlari va ularni o'rganish burchagi bilan farq qiladi. Bugungi kunda bank biznesiga raqamli texnologiyalarni joriy etish, uni o'zgartirish va mijozlarga xizmat ko'rsatish turlarini takomillashtirish masalalariga alohida e'tibor berilmoqda. Ko'pgina mualliflar banklar uchun biznes ekotizimlarini yaratishning ahamiyati, ularning afzalliklari, shuningdek, moliya bozorining rivojlanishiga ta'siri haqida fikrlar bildirishmoqda (1-rasm).

1-rasm. Raqamli bank ekotizimlarining belgilari¹

Xususan, bank biznesi atrofida ekotizimlarni tashkil etish zarurligi, ularning banklar uchun xususiyatlari va afzalliklari, bank biznesini tubdan ko'rib chiqish, ekotizimda ishlash sharoitida uning biznes modelini o'zgartirish masalalariga alohida e'tibor qaratilishiga qaramay, banklar uchun biznes ekotizimida duch kelinadigan muammolar haligacha to'liq o'rganilmagan.

1 Muallif ishlanmasi

A. Kobilko ekotizimni iqtisodiyotning turli sohalaridan mahsulot va xizmatlarni birinchi navbatda yagona brend ostida va yuridik shaxsga murojaat qilmasdan taklif qiluvchi korxonalar majmuasi deb ta'rif beradi [8].

Biroq, bu holda, dissertatsiya muallifining so'zlariga ko'ra, ekotizimlarning yuqori darajadagi o'zaro bog'liqligi va ekotizim ishtirokchilari o'rtasidagi bir-birini to'ldirish kabi fundamental hamda o'ziga xos xususiyatlari hisobga olinmaydi. Ekotizim tushunchasining iqtisodiy ta'rifini keng ma'noda uchta asosiy guruhga bo'lish mumkin (1-jadval).

1-jadval. Ekotizim tushunchasining guruhlanishi²

№	Guruh nomi	Ekotizim guruhining mohiyati
1.	Tadbirkorlik ekotizimi	u kompaniya yoki kompaniyalar guruhini va uning ishbilarmonlik muhitini anglatadi, tadbirkorlik ekotizimi kengroq tushunchaning ajralmas qismi-ijtimoiy-iqtisodiy ekotizimdir
2.	Innovatsion ekotizim	ma'lum bir yangilik yoki yangi innovatsion qiymat taklifini va uni qo'llab-quvvatlovchi ishtirokchilar guruhini ifodalaydi
3.	Biznes ekotizimi	qiymat taklifini yaratish uchun o'zaro ta'sir qiluvchi o'zaro bog'liq va bir-birini to'ldiruvchi kompaniyalar guruhini anglatadi

Ta'kidlash joizki, biznes ekotizimlarining tanlangan guruhlarigibrid bo'lishi mumkin, ammo biznes ekotizimlarini qurishda modellardan biri odatda ustunlik qiladi. Yuqorida o'rganilgan ta'riflarga asoslanib, raqamli biznes ekotizimi konsepsiyasiga tayanamiz va ekotizimni, shuningdek, bank ekotizimini kompaniyalar yoki xizmatlar hamda mahsulotlar to'plami sifatida ko'rishimiz mumkin. Shu jumladan, iqtisodiyotning turli tarmoqlaridan o'zaro bog'liq va bir-birini to'ldiruvchi, bitta tashkilot atrofida birlashtirilgan, shu jumladan platformalar soni yakuniy nafaqa oluvchining ehtiyojlarini yanada samarali qondirish va bozorda o'z raqobatbardoshligini oshirish (yagona uzluksiz integratsiyalashgan jarayon doirasida) [8]. Shuni ham yodda tutish kerakki, ushbu jarayonda ekotizim tushunchasini belgilashda raqamli muhitga ixtisoslashgan kompaniyalar nazarda tutiladi.

Tijorat banklari ekotizimlari kelajakda mijozlar bilan muloqot qilishning muhim usuli bo'ladi. Ekotizimlar orqali moliyaviy va moliyaviy bo'lmagan xizmatlarning kombinatsiyasi mijoz uchun raqobatning zaruriy shartiga aylanadi. Ushbu integratsiyalashgan xizmatlarni taklif qiluvchi banklar an'anaviy moliyaviy xizmatlarni taqdim etishdan tashqariga chiqadi va mijozlarning keng ehtiyojlarini qondiradi.

Bank ekotizimlari rivojlanishining hozirgi jihatlari quyidagilardan iborat:

1. Raqamlashtirish: banklar bank xizmatlaridan foydalanishni osonlashtirish va foydalanuvchi tajribasini yaxshilash uchun raqamli texnologiyalarni faol ravishda joriy qilmoqdalar. Bunga mobil ilovalar, internet-banking, tranzaksiyalar uchun onlayn platformalar va blockchain kabi yangi texnologiyalardan foydalanish kiradi.

2. Sun'iy intellekt va mashinani o'rganish: banklar mijozlar ma'lumotlarini tahlil qilish, shaxsiy takliflar yaratish va Big Data asosida qarorlar qabul qilish uchun sun'iy intellekt hamda mashinani o'rganish algoritmlaridan foydalanadilar. Bu banklarga xavflarni baholashning aniqligini oshirishga, firibgar operatsiyalarni aniqlashga va jarayonlarning samaradorligini oshirishga yordam beradi.

3. Kross-platforma: bugungi kunda foydalanuvchilar o'zlarining bank xizmatlaridan turli xil qurilmalar — kompyuterlar, smartfonlar, planshetlar va hattoki ovozli qurilmalar orqali foydalanishni kutmoqdalar. Banklar qurilmadan qat'i nazar, xizmatlarga yagona va qulay kirishni ta'minlash uchun platformalararo dasturlar va interfeyslarni ishlab chiqmoqdalar.

4. Ekotizimni rivojlantirish: banklar turli xil moliyaviy xizmatlar va mahsulotlarni bitta platforma ostida birlashtirgan ekotizimlarni yaratishga intiladilar. Masalan, bu bank xizmatlarining sug'urta xizmatlari, investitsiyalar, to'lov tizimlari va hatto chakana savdo do'konlari bilan kombinatsiyasi bo'lishi mumkin. Bunday ekotizimlar mijozlarga barcha kerakli moliyaviy xizmatlarni bir joyda olish va bank bilan o'zaro munosabatlar jarayonini soddalashtirish imkonini beradi.

5. Ma'lumotlarni himoya qilish: raqamli operatsiyalar sonining ko'payishi va onlayn bank xizmatlaridan foydalanish bilan kiberhujumlar hamda mijozlar ma'lumotlarining tarqalishi xavfi ortadi. Banklar shifrlash, ikki faktorli autentifikatsiya va mijozlar ma'lumotlarining xavfsizligini ta'minlash uchun shubhali faoliyatni nazorat qilish kabi ma'lumotlarni himoya qilish texnologiyalarini faol ravishda amalga oshirmoqdalar.

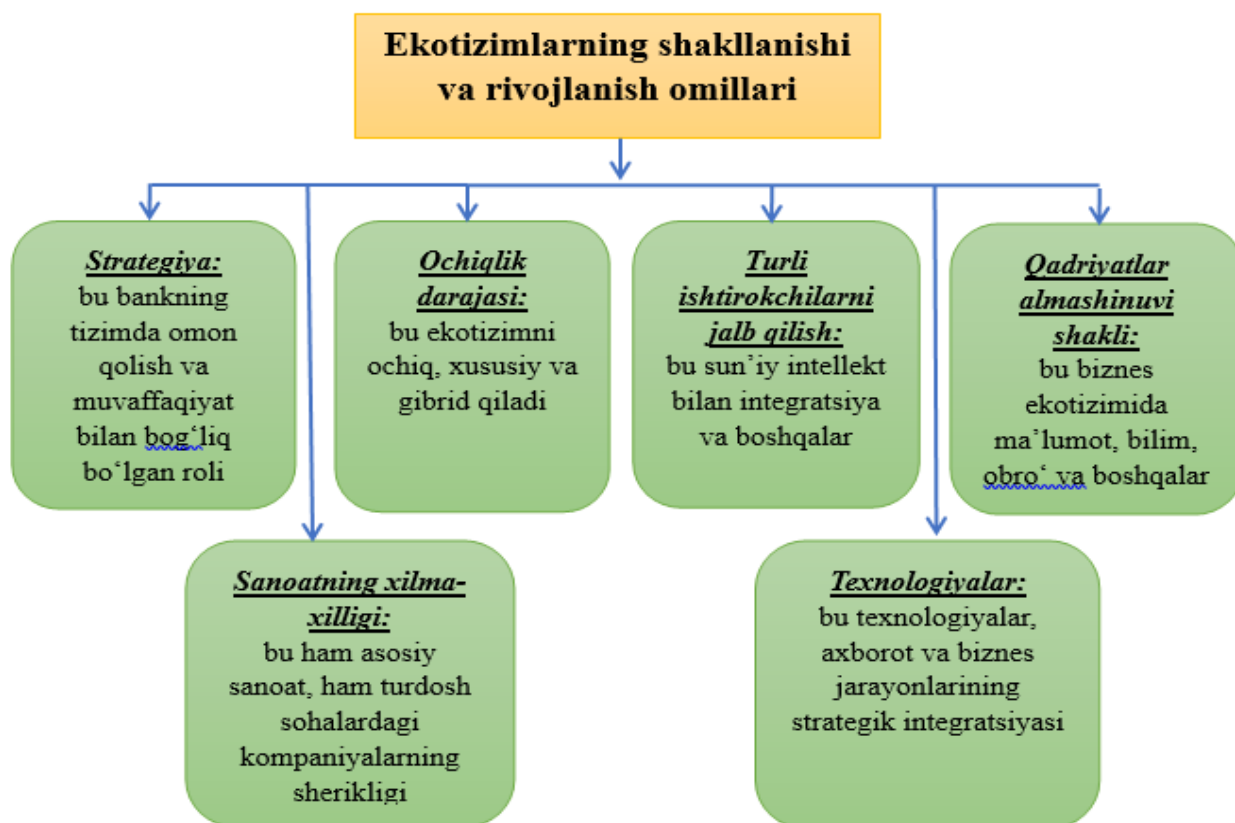
Bank ekotizimlarini rivojlantirishning ushbu jihatlari banklarga raqobatbardosh bo'lishga, zamonaviy xizmatlarni taklif qilishga va mijozlarning moliyaviy xizmatlardan tez hamda qulay foydalanish ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. Tijorat banklari biznes ekotizimi hisobvaraqlarni ochish va yuritish, kreditlar berish, valyuta ayirboshlash, investitsiyalar, sug'urta va boshqa ko'plab xizmatlarni o'z ichiga oladi. Bank ekotizimi moliyaviy operatsiyalarni amalga oshirish uchun qulay va xavfsiz muhit yaratadi hamda bitta platformada turli moliyaviy xizmatlardan foydalanishni ta'minlaydi.

2 Muallif ishlanmasi

Rivojlangan mamlakatlarda biznes ekotizimlarining rivojlanishi odatda yuqori texnologiyali kompaniyalar (BigTech) bilan bog'liq bo'lsa, mamlakatimizda ularni yaratish turli xil, ya'ni ko'pincha bir-biriga bog'liq bo'lmagan tarmoqlar va hududlarning bizneslarini birlashtirgan, taniqli brendga ega bo'lgan tizim shakllantiruvchi banklar asosida boshlanadi. Mamlakatdagi eng yirik banklar ekotizimlarni yaratish uchun eng munosib poydevor hisoblanadi, chunki ular keng mijozlar bazasiga ega, maksimal foyda olish uchun zamonaviy biznes haqiqatlariga moslashishga tayyor va mijozlar haqida batafsil ma'lumotlarga ega.

Tijorat banklari biznes ekotizimining shakllanishi va rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar 2-rasmda keltirilgan (2-rasm).

2-rasm. Tijorat banklari biznes ekotizimining shakllanishi va rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar³

Raqamli ekotizimning "eskrou" tizimi funksiyalarini bajarishi munosabati bilan bitta shaxsiy hisobvaraqdan hisob-kitoblar va to'lovlar hamda tomonlarning shartnoma majburiyatlari kafolati bajarilishini ta'minlash.

2024-yilning 1-yanvariga qadar raqamli ekotizimga integratsiyalashgan elektron tijorat platformalari operatorlari uchun foyda solig'i stavkasi 50 foizga kamaytiriladi.

Tovarlarni (xizmatlarni) elektron savdosini amalga oshiruvchi soliq to'lovchilar uchun, ular Elektron tijorat ishtirokchilarining milliy reyestriga kiritilgan yoki kiritilmaganligidan qat'i nazar, O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 337- va 467-moddalariga ko'ra foyda solig'i va aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha pasaytirilgan soliq stavkalari qo'llaniladi. 2022-yilning 1-iyuliga qadar raqamli ekotizim orqali soliq organlariga real vaqt rejimida ma'lumotlarni uzatish imkonini beruvchi elektron ma'lumotlar bazalari o'zaro integratsiya qilinishi belgilangan.

Shuningdek, milliy iqtisodiyotni raqamlashtirishni rivojlantirishning huquqiy asosi ham takomillashtirilib borilmoqda, jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yilning 5-oktabrdagi PF-6079-son "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni asosida mijozlarni masofadan turib identifikatsiya (liveness check) qilishga ruxsat berildi, natijada bankka kelmasdan, hech qanday shartnomaga imzo chekmasdan turib, bank xizmatlari va mahsulotlaridan foydalanish imkoniyati yaratildi [9].

Ushbu Farmonga ko'ra: "2022-yilning 1-yanvariga qadar masofadan kredit mahsulotlarini realizatsiya qilish, omonatlar va hisob raqamlarni ochishni o'z ichiga olgan keng turdagi onlayn xizmatlar ko'rsatishni ta'minlash orqali tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi yakuniga yetkazilishi belgilab berilgan. Bitta

3 Muallif ishlanmasi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Amalga oshirilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, global tendensiyalardan biri bo'lgan bank ekotizimi klassik ma'noda mijozlar va xizmat ko'rsatuvchi provayderlarni moliyaviy hamda moliyaviy bo'lmagan ehtiyojlarini qondirish uchun birlashtirgan turli xil xizmatlarga ega bo'lgan bir yoki bir nechta raqamli platformalarga asoslangan integratsiyalashgan biznesni olib borish usulidir.

1. Ko'pgina mamlakatlar iqtisodiyotida ekotizimlarning o'sib borayotgan ta'siri butun dunyo bo'ylab tijorat banklarining e'tiborini tortmoqda. Qoida tariqasida, tartibga solish zarurati shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish, joylashtirilgan tarkibning mazmuni, monetizatsiya qilingan ma'lumotlarga teng kirish, monopoliyaga qarshi qonunchilikka rioya qilish, ikkala kompaniyaning va umuman iqtisodiyotning moliyaviy barqarorligini nazorat qilish zarurati bilan bog'liqdir.

2. Mahalliy kredit tashkilotlarining yangi biznes modelini amalga oshirishdagi katta muvaffaqiyatlariga qaramay, innovatsion biznes modelini amalga oshirishga yanada kengroq yondashish uchun xorijiy moliya institutlarining tajribasini o'rganish kerak. Shu munosabat bilan eng istiqbolli amaliyotlarni aniqlash uchun xorijiy banklarning o'z ekotizimlarini yaratish va rivojlantirish bo'yicha faoliyati natijalarini milliy iqtisodiyotimiz amaliyotiga joriy etish yo'llarini o'rganish zarurati yuzaga keladi.

3. Ko'plab taniqli korporatsiyalar — Google, Apple, Amazon va boshqalar — o'z biznes yo'nalishlarini universallashtirishni rivojlantirmoqda va shu bilan ekotizim biznes modelini amalga oshirmoqda, kredit tashkilotlari tomonidan tashkil etilgan xorijiy ekotizimlarning faoliyati esa yetarli darajada o'rganilmagan. Shu munosabat bilan bank mahsulotlari va xizmatlarini bank biznes ekotizimi orqali rivojlantirayotgan Royal Bank of Canada (Kanada), State Bank of India (Hindiston) va DBS Bank (Singapur) kabi banklarning faoliyatini o'rganish maqsadga muvofiqdir.

Tadqiqotimiz natijasida mamlakatimiz tijorat banklari o'z mijozlariga bugungi kunda eng so'nggi va yuqori texnologiyali axborotga asoslangan onlayn-banking xizmatlarini taqdim etayotganligi ma'lum bo'ldi. Shuningdek, masofaviy texnologiyalar mijozga bank xizmatlaridan imkon qadar qulay foydalanish imkonini beradi va bank bilan ishlashda vaqt hamda moliyaviy xarajatlarni minimallashtiradi. Masofaviy bank xizmatining asosiy tamoyili mijoz va bank o'rtasida turli xil ma'lumotlarning masofaviy almashinuvidir. Shu bilan birga, bank ushbu operatsiyaning xavfsizligini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6079-son Farmoni // <https://lex.uz/ru/docs/-5030957>
2. Szymanowska M. et al. An anatomy of commodity futures risk premia // *The Journal of Finance*. — 2014. — T. 69. — №. 1. — S. 453-482.
3. Ivanov, A. Ekosistema naoborot // <https://vc.ru/finance/97873-ekosistemanaoborot>.
4. <https://www.vedomosti.ru/finance/blogs/2019/06/27/804788> - bankovskaya-ekosistema.
5. www.cbr.ru — сБ РФ «Экосистемы: подходы к регулированию». апрел 2021. — С. 6
6. Jacobides M., Cennamo C., Gawer A. Industries, Ecosystems, Platforms, and Architectures: Rethinking our Strategy Constructs at the Aggregate Level. Working paper, London Business School, 2015.
7. Adner R. (2017). Ecosystem as structure: An actionable construct for strategy. *Journal of Management*, vol. 43, no 1, pp. 39-58. DOI: <https://doi.org/10.1177/014920631667845>.
8. Parker G., Van Alstyne M.W. (2014) Platform strategy. School of Management Research Paper No. 2439323, Boston U. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2439323>.
9. Кобылко А.А. (2019). Экосистемные компании: границы и этапы развития // *Экономическая наука современной России*. No 4 (87). S. 126–136. DOI: 10.33293/1609-1442-2019-4(87)-126-136.
10. Алиев М.М., Мамедов М.А., Рзаева В.В., Сафарли А.Х. Экосистема как новая модель развития финансовых организаций // *Гуманитарные, социально-экономические и общественные науки* // М. №8 - 2021 г. DOI 10.23672/m6478-2891-3501-e.
11. IMF – Fintech and Financial Services Report. <https://www.imf.org/en/Publications>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
